

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1542/2020
09.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Ђорђевић, адвокат из ..., против тужене ОТП банка Србија АД, Нови Сад, чији је правни следбеник „Војвођанска банка“ АД Нови Сад, чији је пуномоћник Бисерка Лакићевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 720/2019 од 06.02.2020. године, у седници одржаној 09.12.2020. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 720/2019 од 06.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 317/18 од 17.10.2018. године, усвојен је тужбени захтев и поништено решење о отказу Уговора о раду тужене број ... од 16.12.2013. године и тужена обавезана да тужиоца врати на рад, да му призна сва права на рад и по основу рада, као и да тужиоцу накнади трошкове поступка од 193.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 720/2019 од 06.02.2020. године, усвојена је жалба тужене, па је преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи решење о отказу Уговора о раду тужене број ... од 16.12.2013. године, да се тужена обавезе да тужиоца врати на рад и да му призна сва права на рад и по основу рада и обавезан тужилац да тужној накнади трошкове парничног поступка од 192.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужена је поднела одговор на ревизију тужиоца.

Испитујући побијану одлуку у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене био у радном односу на неодређено време на пословима ... Филијале Спорним решењем тужене број ... од 16.12.2013. године тужиоцу је отказан Уговор о раду од 09.01.2004. године, а радни однос престао му је 18.12.2013. године даном достављања решења. Као разлог за отказ уговора о раду наведено је да тужилац у периоду од 24.07.2013. године до 23.09.2013. године није обавестио надлежне руководиоце о непрокњиженом налогу ЈКП „...“ из ... од 28.06.2013. године у Филијали ... и о последицама које могу да наступе због непрокњиженог налога (блокада рачуна клијента, могућност настанка штете за банку и др.), те да није у периоду од 24.07.2013. године до доношења оспореног решења унео конкретан догађај оперативног ризика у Базу оперативних ризика, а самим тим није ни ажурирао податке о конкретном случају оперативног ризика у периоду непосредних контаката са представницима клијента ЈКП „...“, нити је поступио по налогу непосредног руководиоца од 23.09.2013. године да догађај оперативног ризика унесе у Базу оперативних ризика, чиме је својом кривицом учинио повреду радне обавезе из члана 179. тачка 2. Закона о раду и члана 36. тачка 10. и 26. Колективног уговора тужене у продуженом трајању – неблаговремено, несавесно и немарно извршавање послова и налога руководиоца и непоштовање одлука, правилника, процедура и упутства послодавца – Процедуре управљања оперативним ризицима од 12.03.2013 године. Тужилац је актом од 22.11.2013. године упозорен о постојању разлога за отказ уговора о раду. Тужна је наведено упозорење доставила на мишљење и синдикату који се у року од 5 дана изјаснио да је тужилац савесно обављао свој посао и да не постоје разлози за отказ уговора о раду, већ представљају лакшу повреду радне обавезе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев закључивши да нису испуњена оба услова из члана 179. тачка 2. Закона о раду и члана 36. став 1. тачка 10. и 26. Колективног уговора код послодавца налазећи да на страни тужиоца није утврђена кривица, ни у облику његове намере, ни у облику његове грубе непажње за пропуштене радње које су наведене у оспореном решењу, те да радње које је тужилац пропустио да предузме по оцени првостепеног суда немају карактер неблаговременог, несавесног и немарног извршавања послова и налога руководиоца и непоштовање одлука, правилника, процедура и упутства послодавца, јер је тужилац одмах након добијања налога непосредног руководиоца 23.09.2013. године сачинио извештај о ванредном догађају у Регистарски картон приговора клијената.

Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев закључивши да је тужилац извршио повреде радне обавезе које су прописане одредбом члана 36. тачка 10. и 26. Колективног уговора тужене које се огледају у неблаговременом, несавесном и немарном извршавању послова или налога руководиоца, али и у непоштовању одлука, правилника, процедура и упутстава послодавца.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 179. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, ... 32/13), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду.

Према члану 36. Колективног уговора тужене од 17.10.2012. године, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе: неблаговремено, несавесно и немарно извршавање послова или налога руководиоца (тачка 10) и непоштовање одлука, правилника, процедура и упутстава послодавца (тачка 26).

Анексом Уговора о раду број 59 од 09.01.2004. године који је тужилац закључио са тужном, прописано је да је запослени дужан да савесно и одговорно обавља послове ... Филијале ..., међу којим пословима је и евиденција догађаја оперативних ризика, да ради у складу са Правилником о организацији тужене, Правилником о систематизацији послова, те процедурама и упутствима којима је задужен, као и да ради остале послове по налогу непосредног руководиоца, при чему одговара за законито, стручно и благовремено извршавање послова.

Под тачком 2.1.1.1. Процедуре управљања оперативним ризицима туженог, „Евидентирање података“ од 12.03.2013. године, прописано је да евидентирање података врше администратори догађаја оперативних ризика, које именују власници процеса у централи банке. У Дирекцији продаје за становништво, евидентирање података врше евидентичари догађаја оперативних ризика које именује директор Дирекције продаје за становништво, док администратор Дирекције продаје за становништво има улогу првог верификатора и има приступ свим догађајима евидентираним у оквиру Дирекције продаје за становништво. Администратори и евидентичари догађаја добијају приступ Апликацији за унос догађаја оперативних ризика на основу корисничке шифре и лозинке. Подаци се евидентирају одмах након идентификације догађаја, а најкасније трећег радног дана за претходни месец. Ажурирање догађаја врши се најмање једном месечно до затварања догађаја, а најкасније након пријема аутоматски генерисаног подсетника 25. у месецу. Запослени у јединицама за управљање оперативним и осталим ризицима у обавези су да унесу у Базу оперативних ризика све евидентирани догађаје оперативних ризика чији бруто губитак прелази 15.000,00 динара у САС апликацију, најкасније три радна дана након завршетка месеца.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да су се у радњама тужиоца у периоду од 24.07.2013. године до 23.09.2013. године, када је радио послове радног места ... Филијале ..., стекла обележја повреде радне обавезе из члана 36. тачка 10. и 26. Колективног уговора тужене, чиме је образован отказни разлог из члана 179. тачка 2. Закона о раду.

Наиме, да би био законит отказ уговора о раду због повреде радне обавезе потребно је да постоји противправна радња запосленог и његова кривица за ту радњу у степену намере или крајње непажње. У конкретном случају тужилац је у наведеном

периоду радећи своје послове учинио бројне неправилности у раду. Наиме, након што је 28.06.2013. године дошло до пропуста у раду тужене, будући да није прокњижен платни налог предузећа ЈКП „...“ из ..., шеф рачуноводства предузећа затражио је 24.07.2013. године од ... филијале, овде тужиоца да се сачини „обавештење“ банке о дану извршеног књижења спорног налога за пренос. Како је тужилац био у обавези да обавља послове евиденције догађаја оперативних ризика, што произилази из закљученог Анекса Уговора о раду од 09.01.2004. године, као и у обавези да ради у складу са Процедурама, у конкретном случају у складу са Процедуром Управљање оперативним ризицима, у којој је описан начин евидентирања догађаја који представљају оперативни ризик у складу, са којом процедуром је тужилац као ... Филијале био упознат, то је по оцени Врховног касационог суда правилан закључак другостепеног суда да је тужилац 24.07.2013. године званично сазнао за предметни догађај, те да је обавеза тужиоца била да одмах тог дана, а најкасније трећег радног дана у августу евидентира предметни догађај као оперативни ризик у за то прописану Базу података, и сам догађај ажурира до његовог затварања, а што тужилац није предузео све до доношења оспореног решења о отказу Уговора о раду, већ је то учинио тек накнадно након пријема опомене пред утужење од 23.09.2013. године (коју је ЈКП „Комнис“ упутио туженој и у којој је наведено да је предузеће почетком године са Пореском управом закључило репрограм пореског дуга, да је било увршћено у процедуру за условни отпис камате и мировања пореског дуга ако редовно, до краја текућег месеца уплаћује доприносе за претходни месец, али да је због непрокњиженог налога од стране тужене испало из поменутог процедуре, те да је 23.09.2013. године примило извршно решење Пореске управе о принудној наплати новчаног дуга, због чега је рачун предузећа у блокади). Наиме, након пријема наведене опомене тужилац је 23.09.2013. године поднео пријаву ванредног догађаја коју није евидентирао у Базу оперативних ризика, иако је од непосредног руководиоца добио налог да наведену радњу изврши, а наведени догађај тужилац није евидентирао ни касније, све до престанка радног односа, иако је био једина особа која је у Филијали ... имала приступ поменутој бази, што је све детаљно описано и прецизирано временом, местом и начином извршења сваке радње у решењу о отказу уговора о раду, а што јесте несавесно и немарно понашање, односно понашање са крајњом непажњом у вршењу радних обавеза, како је правилно закључио другостепени суд. Имајући у виду наведено правилно је другостепени суд применио материјално право када је оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, те да је решење о отказу уговора о раду правилно и законито. Пре отказа уговора о раду, тужени послодавац је тужиоца писаним путем упозорио на постојање разлога за отказ, у складу са обавезом из члана 180. Закона о раду. Како је тужиоцу законито престао радни однос, то нема основа да тужилац буде враћен на рад код туженог у смислу члана 191. Закона о раду. Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић